

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50006/2022/5.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Sinkó & Bódis Ügyvédi Iroda (cím1, eljáró ügyvéd: dr. Bódis Károly) által képviselt Felperes (cím2) felperesnek az utóbb a dr. Rácz Zoltán ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes (cím4) alperessel szemben végkielégítés megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 33.M.70.095/2021/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a marasztalás összege helyesen 1 089 900 (egymillió-nyolcvankilencezer-kilencszáz) forint.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási költséget.

A meg nem fizetett 87 192 (nyolcvanhétezer-százkilencvenkettő) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a felperes 2021. január 11-től helyettesítés céljából állt határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel. A felek a kinevezésben a határozott idő lejártáig, azaz 2021. április 10-ig tartó három hónap próbaidőt állapítottak meg.

[2] Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvényben (Eszjtv.) és az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendeletben (R.) írtakra figyelemmel az alperes 2021. február elején az írásbeli tájékoztató mellett 2021. február 2-i dátumú egészségügyi szolgálati munkaszerződés tervezetét adott át a felperesnek, amely egyebek mellett tartalmazta, hogy a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött ideje 33 év 4 hónap és 17 nap; a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatást illetően a kirendelés „nem értelmezhető”; a felperest az illetményén felül évente 200 000 forint keretösszegű cafetéria juttatás és kétévente maximum 30 000 forint szemüveg hozzájárulás illeti meg, valamint részére a munkába járás költségeihez hozzájárulásként kilométerenként 15 forint fizethető ki. A felperes a tervezet áttanulmányozását követően azt aláírva visszajuttatta az alperesnek, emellett a szintén 2021. február 2-án kelt nyilatkozat aláírásával a tervezetnek megfelelő munkaszerződés keretében való továbbfoglalkoztatásához hozzájárult.

[3] 2021. február 24-én a felperes egyrészt írásban nyilatkozott arról, hogy esetében nem áll fenn az Eszjtv. 4. §-ában írt összeférhetlenség, másrészt átvette azt a 2021. február 23-ra dátumozott, 2021. április 10-ig tartó határozott időre szóló, a próbaidőt a kinevezéssel egyezően rögzítő egészségügyi szolgálati munkaszerződés megnevezésű okiratot, amely egyebek mellett a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött idejét 33 év 3 hónapban állapította meg. Az Eszjtv. végrehajtásáról szóló 528/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet (Vhr.) 8. §-a szerint rendelkezett a kirendelés szabályairól, de nem tartalmazta az illetményén felüli juttatások felsorolását.

[4] A felperes a munkaszerződésre kézzel ráírta, hogy „a munkaszerződés tervezettel egyidőben átadott 4. bekezdésével ellentétben ellenkező tartalommal készült munkaszerződést adtak át aláírásra”. Az okirat egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött időt tartalmazó rovatához odaírta azt, hogy „hibás adat!”, a kirendeléssel kapcsolatos résznél pedig az „eltérően szabályozza a tervezet” megjegyzést tüntette fel. Az okiratra rögzítette továbbá, hogy „a tervezet 6. pontját nem tartalmazza a „munkaszerződés”, és hogy „a tervezet a 7-11. pontot nem tartalmazza”. A felperes ezen megjegyzések mellett ugyanakkor a munkaszerződést aláírta és azt 2021. február 26-án átadta az alperesnek.

[5] A felperes 2021. március 1-jén munkavégzés céljából megjelent az alperesnél és munkát is végzett, majd délután az alperes főigazgatója átadott részére egy 2021. február 28-ra dátumozott, „Szerződéshez kiegészítésre válasz” tárgyú iratot. Ebben az alperes főigazgatója egyebek mellett felhívta a felperest, hogy a munkaszerződésen elhelyezett aláírását „megjegyzések nélkül szíveskedjen megerősíteni”, azaz „annak megjelölésével, hogy megjegyzések nélkül elfogadom szíveskedjék ismét aláírni”. Tájékoztatta, hogy „amennyiben viszont az Ön által a munkaszerződésre rávezetett észrevételek érvényesítését is érvényesíteni kívánja, úgy tájékoztatom, hogy ezen esetben a munkaviszony nem jön létre tekintettel arra, hogy az Ön által kezdeményezett módosításokat a munkáltató nem fogadja el, így a munkaviszony létesítése tekintetében nem jön létre egybehangzó egységes akarategység.” A felperes nem írta alá az iraton feltüntetett „A szerződést a kiegészítések nélkül elfogadom:” nyilatkozatot.

[6] Az alperes a felperes jogviszonyát 2021. március 1-jén, a próbaidő alatt azonnali hatállyal megszüntette. Az alperes a megszüntetéskor kiadott igazolásokon a felperes jogviszonyát közalkalmazotti jogviszonyként tüntette fel.

[7] Ezt követően az alperes a felperes két írásbeli felszólítása ellenére sem fizette meg részére a kért három havi illetménynek megfelelő összegű, 1 089 900 forint végkielégítést.

[8] A felperes keresetében 1 089 900 forint és annak 2021. március 9-től számított késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Jogi álláspontja szerint – akarategység hiányában – nem jött létre a felek között egészségügyi szolgálati jogviszonyt létesítő munkaszerződés 2021. február 28-ig, azaz a közalkalmazotti jogviszonya 2021. március 1-jén a törvény erejénél fogva szűnt meg, ezért az Eszjtv. 19. § (4) bekezdése alapján jogosult a végkielégítésre.

[9] Az alperes az általa jogalapjában igen, összecszerűségében nem vitatott kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte arra hivatkozással, hogy a felek között létrejött az egészségügyi szolgálati jogviszony, amit viszont jogosult volt megszüntetni a próbaidő alatt azonnali hatállyal és végkielégítés fizetésére vonatkozó kötelezettség nélkül.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek végkielégítés címén 1 089 000 forint tőkét és annak 2021. március 9-től a kifizetés napjáig félévente a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá 127 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a peres eljárás illetéke az állam terhén marad.

[11] Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában az Eszjtv. 2. § (1) és (2) bekezdésére, 19. § (4) bekezdésére, a R. 1. § (1)-(6) bekezdésére, a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 6. § (2)-(4) bekezdéseire, 18. § (1) bekezdésére és a 31. §-a folytán alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:4. §-ára, 6:62-63. §-ára, 6:67. §-ára és 6:69. §-ára utalással rámutatott: a bizonyítékok értékelését követően az állapítható meg, hogy a felek között nem jött létre 2021. február 28-ig egészségügyi szolgálati munkaszerződés, hiszen ezen időpontig mind a felperes, mind az alperes törvényes képviselője oldalán hiányzott az egyértelmű és a felek szándékának kölcsönösen megfelelő, egybehangzó akarat az egészségügyi szolgálati jogviszony létesítésére. A felperes a szerződésre írt kiegészítéseket lényegesnek, az azokban való megállapodást pedig a szerződés létrejötte feltételének tekintette, a kiegészítéseket viszont az alperes nem fogadta el, mert azok nem egyeztek a szerződéses akaratával. Ebből következik, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya 2021. február 28-án a törvény erejénél fogva szűnt meg, ezért az Eszjtv. 19. § (4) bekezdése alapján

jogosult a végkielégítésre, melynek összege a nem vitatott havi 363 300 forint illetmény és az alperes által elismerten figyelembe vehető 33 év 3 hónap szolgálati idő miatt a három havi illetménynek megfelelő összeg, azaz 1 089 000 forint.

[12] Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság anélkül idézte és vette figyelembe az Mt. 6. § (2)-(4) bekezdését, 18. § (1) bekezdését és a 31. § folytán alkalmazandó Ptk.-beli szabályokat, hogy azokra a felperes hivatkozott volna, ezzel pedig megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 342. § (3) bekezdését. Kérte a tényállás kiegészítését azzal, hogy egyrészt a 2021. június 17-i válaszlevele a végkielégítés kifizetése megtagadásának okaként rögzíti azt is: az egészségügyi szolgálati jogviszony a felperes által tett „eltérésekkel”, megjegyzésekkel aláírt szerződés alapján létrejött, másrészt pedig a felperes maga nyilatkozott úgy: „a szerződést azért írtam alá, mert dolgozni szerettem volna az alperesnél.” Álláspontja szerint az így kiegészített tényállás és az Mt. 45. § (1) bekezdésében írtak alapján viszont csak az a következtetés vonható le, hogy a felek között létrejött az egészségügyi szolgálati jogviszony figyelemmel arra is: a feleknek a Ptk. 6:63. § (3) bekezdése értelmében nem kellett megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket a jogszabály rendez, márpedig a felperes által a szerződésből hiányolt elemek ilyenek minősülnek. A létrejött egészségügyi szolgálati jogviszony viszont a próbaidő alatt azonnali hatállyal és végkielégítés fizetésére vonatkozó kötelezettség nélkül megszüntethető volt.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a teljeskörűen feltárt tényállásból helyes és okszerű következtetéseket vont le. A tényállás fellebbezésben írtak szerinti kiegészítését szükségtelennek tartotta és hangsúlyozta, hogy az alperes még a 2021. március 1-jén átadott okiratban is azt rögzítette: amennyiben nem írja alá „A szerződést a kiegészítések nélkül elfogadom:” nyilatkozatot, úgy az egészségügyi szolgálati jogviszony egybehangzó egységes akarategység hiányában nem jön létre. A nyilatkozatot viszont nem írta alá, tehát a közalkalmazotti jogviszonya 2021. március 1-jén megszűnt, emiatt pedig az alperes által elismert szolgálati idő alapján jogosulttá vált a keresetben érvényesített végkielégítésre.

[14] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat annak hangsúlyozása mellett, hogy a tényállás kiegészítése szükséges, emellett pedig a felperes nem tett az elsőfokú eljárásban olyan nyilatkozatot, amely szerint a szerződésre írt megjegyzések nélkül nem kívánta megkötni a munkaszerződést. Továbbra is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Ptk. 6:63. § (3) bekezdését és az Mt. 45. §-át.

[15] A fellebbezés az alábbi indokok szerint megalapozatlan.

[16] Az ítéltábla előjáróban rámutat arra, hogy egyrészt az elsőfokú ítélet bevezető része hibásan rögzítette az alperes nevét, az helyesen ugyanis: Alperes, másrészt a rendelkező rész nyilvánvaló elírást tartalmaz a marasztalási összeg tekintetében, hiszen a felperesnek az alperes által összezszerűségében nem is vitatott keresete a 363.300 forintos távolléti díjjal számítottan mindvégig 1 089 900 forint megfizetésére irányult. Ezért az ítéltábla a Pp. 353. §-a szerint eljárva – figyelemmel a Pp. 352. § (1) bekezdésére is – a jelen ítélete bevezető részében és rendelkező részében ennyiben kijavította az elsőfokú bíróság határozatát.

[17] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló következtetést vont le.

[18] A fellebbezésben írtakkal szemben az elsőfokú ítélet nem sértette a Pp. 342. § (3) bekezdését, ugyanis a felperes a keresetlevelében hivatkozott az Eszjtv. 2. § (2) bekezdésére – ahogy azt az elsőfokú ítélet [18] bekezdése is tartalmazza –, ami viszont az Eszjtv. 1. § (9) bekezdésével összhangban utal az Mt., így annak 31. §-a, tehát közvetve a Ptk. 6:63. § (1)-(3) bekezdéseinek és 6:67. § (1)-(2) bekezdéseinek alkalmazhatóságára, emellett mindvégig azt állította: konszenzus hiányában nem jött létre szerződés a felek között. Mindezekkel pedig eleget téve eljárásbeli kötelezettségének félreérthetetlenül meghatározta a jogvita kereteit és a keresete jogalapját is, hiszen az érvényesített jogot a felperesnek kell meghatározni – a tények és bizonyítékok előadása helyett – a jogalap megjelölése útján. A jogállítás pedig alapvetően kétféle módon történhet. Egyrészt a jog alapjául szolgáló konkrét jogszabályhely megjelölésével, másrészt a jog alapjául szolgáló azon jogszabályi rendelkezési tartalomnak az egyértelműen azonosítható megnevezésével („jog neve” vagy másképpen „jogcím”), ami az érvényesített alanyi jogot adja (uj.jogtar.hu - Kommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez. Szerkesztette: Wopera Zsuzsa).

[19] A fellebbezésben írt tényállaskiegészítés – a fellebbezési ellenkérelemben írtaknak

megfelelően – valóban szükségtelen és indokolatlan volt, ugyanis az ítéletnek csak a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényeket kell tartalmaznia, ezek pedig a 2021. március 1-ig tartó események voltak. Megjegyzi az ítéltábla, hogy nyilván nem lehetett volna az alperes javára értékelni azt, hogy előbb a szerződéskötés jogszabályi határidejében és még azt követően is létre nem jöttek, majd ezzel szemben több, mint három hónappal később – a végkielégítés megfizetésre vonatkozó felszólítások hatására – immár létrejöttek tekinti a szóban lévő szerződést. A peranyagból és a felperes valamennyi perbeli nyilatkozatából egyértelműen megállapítható volt az is, hogy a felperes nem minden áron, hanem csak az általa aláírt tervezetben és a szerződésre utólag ráírt feltételek elfogadása, azok munkaszerződésbe foglalása esetén szeretett volna az alperesnél tovább dolgozni. Ennek nem mond ellent az, hogy március 1-jén munkavégzésre jelentkezett és munkát is végzett, hiszen a tervezetben korábban rögzítettek és a szerződésre írt kiegészítésekkel kapcsolatos további munkáltatói tájékoztatás hiányában alappal gondolhatta: őt aznap is munkavégzési kötelezettség terheli.

[20] A munkaszerződés tartalmával összefüggésben kell rámutatni arra, hogy a jogszabály által rendezett kérdésekkel kapcsolatos fellebbezési érvelés is alaptalan, mert ez a szabály nem a fellebbezésben írt Ptk. 6:63. § (3) bekezdésében, hanem a Ptk. 6:63. § (4) bekezdésben van rögzítve. Ez utóbbit viszont az Mt. 31. §-a már nem rendeli alkalmazni a munkaviszonyra és így az nem alkalmazható az Eszjtv. szerinti jogviszonyokra, az azok létrejöttével összefüggő kérdésekre sem. Emellett a „nem kell” nem jelenthet „nem lehet”-et és ennek nyilvánvaló oka, hogy a felek a munkaszerződésben az Mt. 45. §-ban írtakon túl bármilyen más kérdésben megállapodhatnak, így például az alapbéren túli juttatásokban is. Ez garanciát jelent, hiszen amennyiben a felek valamely kérdést munkaszerződésben vagy külön megállapodásban rendeztek, ennek módosítása is – az Mt. 58. §-a értelmében – csak közös megegyezéssel történhet [Lőrincz György: A munkaszerződés. In: Petrovics Zoltán (szerk.): A munka törvénykönyvének magyarázata. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2020. 166. o.].

[21] Ami pedig az egészségügyi szolgálati munkaszerződés és így az egészségügyi szolgálati jogviszony létrejöttének hiányát illeti: a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett [ez a szabály alapvető tartalmát tekintve fenntartja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (régí Ptk.) a szerződési nyilatkozat értelmezésére megállapított 207. § (1) bekezdését, ezért a Ptk. alapján is irányadónak lehet tekinteni a Legfelsőbb Bíróság EBH2002. 743. számú határozatát). Márpedig a 2021. február végi és március eleji események fényében a felperes nyilvánvalóan nem tekinthette az alperes nyilatkozatait az általa lényegesnek minősített valamennyi szerződési kikötésre kiterjedő, teljes körű és végleges elfogadásnak.

[22] A szerződés létrejöttéhez viszont továbbra is ajánlat tétele és annak elfogadása szükséges. Az ajánlat a szerződés megkötésére irányuló szándékot egyértelműen kifejező, a lényeges kérdésekre kiterjedő olyan jognyilatkozat, amely ajánlati kötöttséggel jár. Az ajánlatot az azzal való egyetértést kifejező jognyilatkozattal lehet elfogadni. Az új Ptk. [6:67. § (1)-(2) bekezdések] lehetőséget ad az ún. „módosított elfogadásra”, azaz az ajánlattal való egyetértést kifejező jognyilatkozat elfogadásnak minősül akkor is, ha lényeges kérdésnek nem minősülő, azt nem érintő kiegészítő, vagy eltérő feltételt tartalmaz. A nem lényeges kérdésekben való eltérés esetén a szerződés az elfogadó nyilatkozat szerinti tartalommal jön létre. Az ajánlattevő azonban egyrészt az ajánlatban kizárhatja a módosított elfogadás lehetőségét, másrészt ennek hiányában is megakadályozhatja a kiegészítő vagy eltérő feltételek szerződési tartalommal válását, ha késedelem nélkül tiltakozik azok ellen (<https://ptk2013.hu/szakcikkek/wellmann-gyorgy-a-szerzodesek-altalanos-szabalyai-az-uj-ptk-ban-ii-resz/3611>).

[23] Hangsúlyozza az ítéltábla: a Ptk. 6:67. § (1)-(2) bekezdése alapján fő szabály szerint az ajánlattól eltérő tartalommal akkor jön létre szerződés, ha az ajánlat és az elfogadás a lényeges kérdésekben megegyezik, a felek nem lényeges kérdésekben tett ellentétes jognyilatkozatai tehát a szerződés létrejöttét nem akadályozzák (ilyen esetben a szerződés az elfogadó nyilatkozat szerinti tartalommal jön létre). Ugyanakkor, ha az ajánlat az elfogadás lehetőségét kifejezetten az ajánlatban szereplő feltételekre korlátozta (avagy valamennyi

kikötést lényegesnek minősít), vagy az ajánlattevő késedelem nélkül tiltakozik a kiegészítő vagy eltérő feltételekkel szemben, a szerződés nem jön létre, az „elfogadásban” írtakat új ajánlatnak kell tekinteni.

[24] Éppen ez utóbbi történt a perbeli esetben is: az alperes a felperes által a szerződésre kézzel írt és általa lényegesnek tekintett további kikötések, kiegészítő vagy eltérő feltételek ellen a már 2021. február 28-án (vasárnap) kelt okiratban, 2021. március 1-jén közölten, azaz a felperes „első” munkanapján, tehát késedelem nélkül tiltakozott, a felperes ezt követően pedig nem írta alá a „A szerződést a kiegészítések nélkül elfogadom:” nyilatkozatot.

[25] A Ptk. 6:63. § (2) bekezdése szerint viszont a szerződés létrejöttéhez továbbra is a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. A lényegesnek minősített kérdésben való megállapodás akkor feltétele a szerződés létrejöttének, ha a fél egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy az adott kérdésben való megállapodás hiányában a szerződést nem kívánja megkötöni.

[26] A felperes pedig pontosan ezt tette „A szerződést a kiegészítések nélkül elfogadom:” nyilatkozat alá nem írásával. A szerződés tehát – a felperes elfogadása hiányában – sem a február 23-i keltezésű eredeti, sem – az alperes elfogadása hiányában – a felperes által február 26-án közölt kiegészített feltételekkel nem jött létre 2021. február 28-ig, azaz a felek között a törvényi határidőben nem létesült egészségügyi szolgálati jogviszony, így a felperes közalkalmazotti jogviszonya szűnt meg a R. 1. § (6) értelmében 2021. március 1-jén – és nem február 28-án, ahogy azt az elsőfokú ítélet [47] bekezdése tartalmazza –.

[27] Ennek végkielégítés fizetési kötelezettségben megnyilvánuló jogkövetkezményét az elsőfokú bíróság helyesen vonta le.

[28] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, mint érdemben helyest – a szükséges kijavításokkal – helybenhagyta a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján.

[29] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperesnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése szerint számított, de a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel (a fellebbezési ellenkérelem előterjesztése és a rövid másodfokú tárgyaláson megjelenés) arányosan a 2. § (2) bekezdés alapján mérsékelt ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költsége megfizetésére.

[30] A helyesen 1 089 900 forint fellebbezési pertárgyérték és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított, a feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad az alperest megillető teljes személyes illetékmentesség [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés] miatt a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében.

Debrecen, 2022. április 1.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Kormos János s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró